

Café de Lange Jan

Koorkerkhof A.118 / 14

Op de hoek van het Koorkerkhof en de Reigerstraat (Koorkerkhof 14) ligt een bijzonder wederopbouwpaand. Dit paand waarin nu een zaak in dameskleding en interieurartikelen is gevestigd, is strikt genomen namelijk geen wederopbouwpaand, maar wél een paand in wederopbouwstijl.

Een maand voor het bombardement van mei 1940 viel namelijk in de PZC te lezen dat dit hoekpaand was verzakt en acuut gestut diende te worden. Bij het bombardement van mei 1940 (die eigenlijk een beschieting gevolgd door een stadsbrand was) bleef het paand gespaard. Bij de verreegaande onteigeningsronde die daarop plaats vond om de wederopbouw van de stad mogelijk te maken, werd ook Koorkerkhof 14 onteigend, gesloopt en opnieuw opgebouwd. De caféfunctie die het voor de oorlog had, ging daarbij verloren.

Vanaf 1890: Het bierhuis van Karreman

Het paand op de hoek van het Koorkerkhof en de Reigerstraat heeft in elk geval een kleine drankvergunning in het jaar 1891. Dat is een jaar nadat het volgens een advertentie in de Middelburgsche Courant van 21 mei 1890 te huur stond. Wat er voor 1890 in het paand gevestigd was, is niet bekend.

Van 1890 tot ongeveer 1908 baat de heer P. J. Karreman er een bierhandel uit (in sommige van zijn advertenties uit die tijd noemt hij het zelf een 'bierhall'). Hij verkoopt

'Maastrichtsch' en 'Gorinchemsch' bier in het groot, in het klein en voor consumptie ter plaatse. Dat Middelburgs eigen brouwerij De Vijfhoek tot 1917 een paar deuren verder zit, lijkt Karreman niets uit te maken.

Vlak voor de overname van de handel door William Seymour in november 1908 haalt het bierhuis van Karreman, dat dan nog geen handelsnaam lijkt te voeren, de krant: twee criminelen zaten in het bierhuis wat te drinken toen de politie hen kwam opzoeken. Toen die binnen kwamen, vluchtte het tweetal snel via de bovenwoning het dak op, smeten met dakpannen

Twee andere jantjes gaven heden morgen een aantal politiemannen handen vol werk. Zij waren in een bierhuis op het Koorkerkhof, toen de politie hen kwam zoeken. Bij de nadering der agenten vluchtten zij in een oogwenk naar het looge dak der woning, van waar zij de politie met al spoedig uitgenomen dakpannen bedreigden. Daarna, als katten klauterende, poogden zij over naastgelegen daken en door omliggende tuinen den dienaren van den gerechte te ontsnappen. Een hunner slaagde daarin, doch de andere werd in den tuin eener woning gearresteerd en geboeid naar het bureau van politie gebracht. De heele buurt, waar dit tafereel werd afgespeeld, was natuurlijk in rep en roer; de stoet der vier agenten met den gearresteerde werd geëscorteerd door heel wat nieuwsgierigen.

naar de agenten beneden op straat en probeerden te ontkomen door over omliggende daken te klimmen. Een van de twee werd in een naastgelegen tuin overmeesterd. De ander wist te ontkomen...

Vanaf 1908: Het bierhuis van Seymour

Op 5 november 1908 vraagt William Seymour een vergunning aan voor 'den verkoop van sterken drank in het klein, voor gebruik ter plaatse van verkoop'. Die vergunning krijgt hij en daarmee is Seymour officieel van start als opvolger van Karreman.

Seymour houdt het betrekkelijk lang vol als kastelein en hij introduceert blijkbaar ook de naam Torenzicht voor het bierhuis, dat zo ongeveer vanaf 1915 steeds vaker café wordt genoemd. Hij laat rond 1920 een biljart installeren en dan wordt de zaak in 1923 om gezondheidsredenen verkocht aan Johannes ('Wannes') Brandenburg.

Vanaf 1924: café Torenzicht van Brandenburg

Uit een advertentie in de Middelburgsche Courant van 31 december 1923 blijkt dat Johannes ('Wannes') Brandenburg het café-biljart op de hoek van het Koorkerkhof heeft overgenomen van J. A. J. Seymour. Deze J. A. J. Seymour zal waarschijnlijk de weduwe van William Seymour zijn.

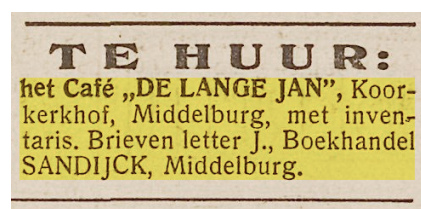
Wannes Brandenburg is een druk baasje. Naast kroegbaas van café Torenzicht wordt hij in 1929 ook uitbater van het Schuttershofcomplex, dat op dat moment fungeert als schouwburg, vergaderzaal en sociëteitszaal van het Schuttersgilde van Sint Sebastiaan.

Waarschijnlijk krijgt Brandenburg het daar zo druk mee, dat hij na een paar jaar café Torenzicht besluit te verhuren. In oktober 1934 zet hij daar een advertentie voor in de PZC. Inmiddels heeft hij, waarschijnlijk met het oog op het toenemend toerisme, het café hernoemd in café De Lange Jan.

Vanaf 1935: café De Lange Jan

Eind 1934 tekent de heer Surendonk het huurcontract voor De Lange Jan. Na vijf rustige jaren begint voor Surendonk de ellende. In april 1940 verzakt zijn pand. Er ontstaan grote scheuren in de muren en het pand moet zowel binnen als aan de voorzijde

gestut worden. In de krant staat dan al: 'Naar wij vernemen zal herstel wel niet meer goed mogelijk zijn en zal wel tot algeheelen herbouw moeten worden besloten'.

Het pand overleeft zoals gezegd wonderwel het bombardement van mei 1940. Toch wordt het voor wederopbouw onteigent zodat het gesloopt en opnieuw opgebouwd kan worden. In maart 1941 gaat het tegen de vlakte. Daarmee komt ook een einde aan de caféfunctie van het hoekhuis op de hoek van Koorkerkhof en Reigerstraat.

Uitbater Surendonk laat de moed niet zakken en opent op vrijdag 14 juni 1940 vol goede moed de deuren van hotel-café-restaurant Sonnevancx aan de Blauwedijk 41-43. Maar nog geen jaar later moet hij Sonnevancx om onduidelijke redenen alweer van de hand doen. De heer Ots neemt het hotel over en Surendonk keert Middelburg, ongetwijfeld gedesilluseerd, de rug toe.

MIDDELBURG

EEN HUIS IN GEVAAR.

Zaterdag is men er toe moeten overgaan het pand Koorkerkhof 14, waarin het café „de Lange Jan” is gevestigd binnen in te ondersteunen, omdat zich in de muren ernstige scheuren voordeden. Heden heeft men ook aan de voorzijde stutten aangebracht. Naar wij vernemen zal herstel wel niet meer goed mogelijk zijn en zal wel tot algeheelen herbouw moeten worden besloten.

HOEK KOORKERKHOF-REIGERSTRAAT

Enkele maanden voor den oorlog moest het pand op den hoek van het Koorkerkhof en de Reigerstraat, waarin destijds het café de „Lange Jan” was gevestigd, wegens bouwvalligheid gestut worden.

Tijdens de gebeurtenissen in Mei bleef het gestutte pand vrijwel ongedeerd. Thans is men begonnen met dit pand te sloopen en het is te hopen, dat men den toegang tot het Reigerstraatje aan die zijde zal verruimen.

Ondergeteekende bericht hiermede
zijn geachte cliëntèle, dat hij
morgen (Vrijdag)
OPENT
Hotel - Café - Restaurant
„Sonnevancx”
Blauwedijk 41-43, Middelburg
Beleefd aanbevelend,
J. TH. SURENDONK
voorh. Café „De Lange Jan”, Koorkerkhof